

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.

Félévre 4 kor.

Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára 20 fl.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15.

NÉPJÓG

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,
hová a lap szellemi
részét illető minden
közlemény intézendő.Kiadóhivatal:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,
hová az előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalás-
sók intézendők.

OKTÓBER HATODIKA.

Ötvenötödik évfordulója az Aradi tizenhármak halálának. Azóta nagyot fordult a világ, sok mindent elcslejtettünk, de az ő vértanúságát el nem felejtettük, el nem is felejtjük, míg egy magyar él e földön, aki hazáját igazán szereti, e napon fellebben a fátyol, melyet az eseményekre borítottunk és látjuk Arad piacán a bitófákat, előttünk mind a tizenhárom férfi, vitéz, hős mindannyi. A bizonyos halállal oly bátran, oly lelki erővel néznek szembe, hogy pribékeik sápadoznak. A hóhér elvégzi munkáját. Emsumatum est! Egy jajszó se hallszik, de milliók imája esd bosszuért a magyarok Istenéhez.

Végünk van, Magyarország elveszett; elvégeztetett, hogy eltörülték a föld színéről; a balgák nem gondolták meg, hogy a honfi szíveből a haza földjére kiáradó vérnek az a tulajdonsága, hogy a gyávákat hőssé, a kételkedőket rajongó hívők, a tétozókot erős hitűekké változtatja. Azt hitték, mert némaság lón bércezen és rónán, azt hitték, mert széles Magyarországot egyetlen sárlomházzá változtattak, meghalt az ország; balgák és botorok! El még a

magyarok Istene, a ki választott népet elveszni nem engedi. Nem veszt el a nép, mely előtt a legsötétebb éjszakában is fényesen világít a hazaszeretet, számos s ezek között egyik legfényesebb példája a tizenhármak vértanúsága. Rajongóan szeretett hőseink legyetek megáldva, nyugodjatok békében, ne féljete, ne aggójatok a mai jelek miatt mert a mikoron megjő a nagy számadás, a feltámadásnak napja, nonfiatokat nem fogjátok könnyeknek találni. A mag, melyet elvetettetek ki fog kelni s duzzadva nőtön fog növekedni a szabadság, nemzetiség és jólét fája, mely ápolva, gondozva ellent fog állani a gonosz idők viharának éppen úgy, mint a posványban élő féregek támasztása.

Ugy legyen!

— Kezdődik a politikai mérkőzés. Az őszi esős időszak beálltával élénkebb hullámokat vet a politika, bárha hivatalos helyisége — az országháza — még ki nem nyitotta neki kapuit. Beszámolók, a választókhoz intézett nyílt levelek napirenden vannak. A miniszterek is hosszasan tanácskoznak, nem csak az országot illető ügyekről, hanem arról a tárgyalási taktikáról, melyet a jövő ülésszak alatt követni szándékoznak. A sokféle találgatás közül, melyekkel az újságok meglepik olvasóközönségüket, említést érdemel az a többfelől hangoztatott és kommentált jóslás, hogy

a legközelebbi általános követválasztások már jövő tavasszal fognak megejteni, a mi nem nélkülözi a valószínűség látszatát. A kormánypárt készülődéseiből s a kormány által derűre-borúra osztogatott királyi kintételekből legalább erre lehet következtetni.

— Közállapotaink dicsősége. Torontál vármegyében a melenczei jegyzőség megüresedett. Ez a jegyzői állás egyike a legjobbaknak Torontálban. Özönlöttek is a pályázati kérvények a törökbecsei főszolgabíróhoz, kinek járásába Melencze község tartozik. De hát a pályázat nem azért pályázat, hogy azok közül a három legérdemesebb kiválasztván, azokat kandidálja a főbíró, a kik közül aztán a községnek módjában legyen a nekik legalkalmasabb embert megválasztani. Hanem arra, hogy a képviselő választásokon legtöbb érdemeket szerzett jegyzőt egy-egy ilyen jól dotált megüresedett jegyzői székbe szépen beleültetvén, illő módon megjutalmazhassa a főbírája. Így történt ez a melenczei jegyzői állással is. Melyre ezuttal ily czímen a megyeházáról nyert ígéret alapján két jegyző tartott igényt. Egy kis bökkenő volt azonban e hármak kandidálás kötelezettsége. De hát ilyen csekélységen se tudna segíteni egy ügyes főbíró?! Tudott a törökbecsei is. Harmadiknak egy strohmanról kell gondoskodni. Mindenre akad ember. Akad erre is. Egy fegyelmi vizsgálat alatt álló jegyzővel egyezett meg a főbíró ur akként, hogy harmadiknak őt fogja kandidálni, ki viszont becsületszóval kötelezi magát, hogy a szavazás közben visszalép. A dolog azonban balul ütött ki. A melenczeiek nem választották meg egyik jelöltjét sem a megyeháznak, hanem megválasztották — a strohman. A ki midőn látta, hogy

T A R C Z A.

Le kiismereti kérdés.

Thomas Lambrusque, aki hajlamait tekintve tolvaj, foglalkozásra nézve pedig kikötő-munkás, mikor a Charenton és Joinville között járó hajókon befejezte munkáját, rendszeren vincennesi erdőben szokott csavarogni. Azért csavargot, hogy friss levegőt szívjon, miután a külvárosi boltokban összekoldulta a vacsoráját s a környéki korcsmákban megivott néhány pohár pálinkát. Thomas Lambrusque határozottan szerette a vidéki életet, érintetlen volt a lelke s keveset tudott pszichológiáról. Ellenben tíz eset közül tízszer sikerült az, hogy kinyitott bicskáját husz méter távolságból belevágja egy fatörzsben s a papucsait is embertársainak mindig ahhoz a testrészehez tudta dobni, ahova akarta. Charenton és Joinville között az ilyen tudományokat nagyon megbecsülik. Thomas Lambrusque tehát szabad és tekintélyes ember volt.

Egy este, mikor gyümölcsös boltokban nem sok ajándékot kapott és készpénz hiányában a pálinkát is nélkülöznie kellett: a derék ficzko a szokottnál költőiebb hangulatban járt-kelt a vincennesi erdőben; lelkének veleszületett nagysága már abból is kitűnik, hogy az éhséget azonnal elmél-

kedéssé változtatta át, — a híres misztikus költők példájára. Nagyon szép idő volt s a kekes-fekete égen egyetlen egygyel sem látszott kevesebb csillag, mint a mennynek a csillagászok számításai szerint ragyognia kell rajta; sőt talán egynehányval több is ragyog rajta; némelyik csillagnak oly szelid a lenye, hogy csak a legesőndesebb éjszakákon látszik. Gyenge szellő kavarta fel egy kisse a gesztenyefák lombkoronáját. Mindenki tudja, hogy mi a szép éjszaka; mert vegre is a szerelme, a szépség, a halál általános igazsága. Nem kell tehát még tovább is foglalkoznunk azzal a környezettel, amelyben Thomas Lambrusque csavargva elmélkedett.

Semmiféle emasztési zavar nem háborgatta az ábrándait: egyszerre azonban az jutott az eszébe, hogy a termézet azt parancsolja az embernek, hogy szükség esetében használja fel a képességeit s hogy hálátlan a természet iránt az az ember, aki a tehetségeit paragon hagyja heverni. Thomas Lambrusque abba a fásorba ért, amelyben saint-mandeiek szoktak hazajárni. Talán itt majd alkalma lesz arra, hogy a későbbás an való ügyességének hasznát vehesse. Ebben az esetben nagyon jogosultnak tartotta ezt a szándékát, mert nem megszokásból dobálta a kést és nem hiuságból akarta most fitogtatni a tudományát. Adót szed valakinek a tárczájából, s így a szociologia igénybevétele nélkül,

tisztán kísérleti szempontoktól vezérelve, a maga javára ki fogja egyenliteni a társadalmi rendnek a javak felosztásában nyilvánult igazságtalanságát.

Thomas Lambrusque egyszerre csak észrevette, hogy a fásorban egy ember lepdél előtte Thomas gondolkozott egy kicsit, hogy azonnal támadja-e vagy előbb egy kicsit megfigyelje. Mivel kísérletének a tárgya nem Saint-Mandé felé, hanem az ellenkező irányban haladt, Thomas azt gondolta, hogy jobb lesz, ha egyedüllet kedvező alkalmatosságát fogja kihasználni, s kíváncsi szemektől és fülektől távol fogja elvégezni a tervezett leszámolást. Lábbujjhegyen, kezében a kinyitott bicskával követte a sétálót. Meglehetősen világos volt, noha a hold nem sütött, s Thomas leendő áldozatának minden mozdulatát megfigyelte. A sétálón jó ruha volt, s kisse ingadozva járt, de csak az idegessége miatt. Neha megállt, a homlokát simogatta, s aztán tovább ment, a kezét lóbálva.

— Ez bizonyosan költő, gondolta magának Thomas Lambrusque. Nagyon könnyű lesz vele elbánni. De nagy kérdés, hogy van-e pénze?

Mert Thomas olyan ficzko volt, hogy itélet dolgában a szinthezis felé hajolt. A sétálón jó ruha volt, s ez már maga is megérte a vallalkozást.

— Vagy valami szerelmes . . . És ha szerelmes, akkor bolond.

a szavazás megy egész vígan, reá szavaz a többség, nem lépett vissza, lett melenczei jegyző. Azonban a község lakosságának egy része a választást felebbezéssel támadta meg, mely aztán így a múlt hétfőn tartott vármegyei rendkívüli közgyűlés elé került, a hol a szabadelvű pártnak (mint ő magát nevezte) egyik legrégebb és hű tagja (Hadfy Döme kir. közjegyző) ezen korrupció ellen felemelte szavát és a választásról szenzációs leleplezéseket tett. De a főispán és az alispán, a váratlan és kelletlen dologhoz jó arcot csinálva, a felszólalást jóízű adomázásnak jelentette ki, sőt a vizsgálat alatt álló új melenczei jegyzőről, — ki a vármegye eszén ennyire túljárt — még sok szépet tudtak mondani; a közgyűlés meg nem nagyon érdeklődött a törökbecsei főbíró manipulációi iránt, hanem jóváhagyta a melenczei választást, úgy a hogyan történt. Megesett pedig ez az eset Tisza István gróf miniszterelnök kormányzata második évének szeptember havában: közállapotaink dicsőségére.

— **A pénzügyminiszter ur** nagyon megijedt, a miért az Olaszországgal kötött vámszerződésből a magyar bortermelőknek valamely csekély haszna lehetne, hogy ezt ellensúlyozza, fogta magát és a szénkéneknek — melyre a szőlőtermelőnek oly szüksége van mint a mindennapi kenyérre, — az eddigi 50 koronáról 31 koronára emelte fel, e mellett azonban nagy kegyesen megengedte, hogy a kezelők az eddigi díjnál 1.20 fillérről többet ne szedjenek. A szegény ember tehát nagy köszönettel tartozik a miniszter urnak, hisz megtehette volna, hogy 1 korona helyett több koronával emelje a szénkének árát s megtehette volna, hogy a kezelési díjat is magasabb összegre határozza meg. Azzal persze a miniszter ur vajmi keveset törődik, megbirja-e a szőlős gazda az eddigi költségeinek legcsekélyebb fokozatát is. S így leszen az mindaddig, a meddig a szavazó polgár a mai napot jobban szereti a holnapnál s a választáskor nem lelkiismerete, nem is józan esze, hanem az eszem-izsom s a neki jutott egypár korona vezeti.

— **Pálfordulása Kisszebenben.** Hodossy Imre orsz. képviselő a múlt vasárnap tartotta beszámolóját Kisszebenben. Hodossy Imre a ki még nem is olyan nagyon régen, a volt nem-

zeti párt vezérkarában az elsők közt foglalt helyet, ezen beszámoló beszédében a kisszebeni választók előtt bebizonyította az egész országnak, hogy ez évben nemcsak január 25-én, hanem szeptember 25-én is volt Pálfordulása igaz, hogy csak — Kisszebenben. Mindenfelől tiltakozás és sajnálkozás az eredmény Hodossy azon felfogásának, melyet beszámolójában kifejtett. Tiltakozás azért, mert a nemzeti politikának megtagadását foglalja magában. Sajnálkozás azért, mert az ellenzék táborában nagy tudással és sok tevékenységgel hosszú évek során gyűjtött tekintélye nagy közjogásznak semmivé lett. A beszámolóért mondott köszönetében Hartsár prepost mindjárt tudtára is adta, udvarias szavakban, Hodossynak, hogy választói bizony nem helyeslik állásfoglalását, melyért jutalmát a legközelebbi választáson, hisszük, el is fogja venni. Ez a beszámoló minket somogyiakat érint szinte annyiból, hogy azon a mi képviselőnk Vörös László is asszisztált Hodossinak. Az a Vörös László, a ki bokros tendőji miatt sehogy sem tud időt szakítani arra, hogy a fővárostól pár órányira levő választó kerületébe lejöjjön; arra azonban van ideje bőven, hogy a távolfekvő Kisszebenben rendezett Pálfordulásra segédszemélyzetként részt vegyen.

— **Báró Bánffy Deszö választói közt.** Szeged város első kerületének országgyűlési képviselője, báró Bánffy Deszö, az új párt vezére szeptember 30-án kerületébe utazott, ahol három napig marad. A fogadtatás — az illusztris politikus egyenes kivánságára — minden különös ünnepeesség nélkül fog lefolyni. Bánffy báró ezzel az utjával pusztán csak a választóival való közvetlen érintkezést célozza.

Visszavonulás Amerikából!

A magyar munkaerőnek — különösen az utóbbi időben — rohamosan történt Amerikába vándorlása, úgy látszik elérte tetőpontját. Sőt hanyatlóban van és kezdetét vette a visszavonulás. Amerikában a munkaerő annyira felszaporodott, hogy már a visszahátas is bekövetkezett. Nagy a száma a munkanélkülieknek. Amerika sem tudja az őt összegyűlemlt munkásokat állandóan foglalkoztatni. Aminek a természetes következménye az, hogy a munkabérek tetemesen alászállottak. A sztrájk pedig rendszerint a munkásnép hátrányával végződött.

Ez az oka annak az örvendetes eseménynek, hogy a múlt június és július hónapokban, a tengeren túlról a hazába való visszavonulás, nem remélt nagy mérveket öltött.

A fődolog azonban most az lenne, hogy az intéző körök kiterjesztenék a figyelmüket arra, hogy az a visszavándorolt sok ezer ember itthon megélhetést, biztos existenciát találjon, nehogy megtakarított garasait elélni legyen kénytelen s aztán munkanélküli proletárok számát szaporítsa, vesztélyére az államnak, a társadalmi rendnek.

Itt volna a kedvező, szinte magától kínálkozó alkalom — ha Ausztriával való viszonyunk nem gátolná — arra, hogy a esirájában levő magyar ipar fellendítessék, mit most nagyon megkönnyítene az a körülmény, hogy vannak ipari munkásaink, mert a visszavándoroltak egy része gyári és ipari vállalkozóknál kereste meg Amerikában kenyerét.

De másképpen is kell az államnak gondoskodni ezeknek az embereknek existenciájukról, kiknek nagy része földmivelő, azonban földje nincs.

Itt pedig utalunk Somogyvármegye közönségének a képviselőházhoz intézett ama fölrátára, melyben azt fejtegeti, hogy a magyar földbirtok magyar kézben tartásuk meg.

Akar mennyi földbirtok kerül eladás alá, arra mindenre tegye reá a magyar állam a kezét és parcellázza el a polgárok közt, vagy telepítse le reájuk az Amerikából visszavándorolt magyar hazafiakat.

Ezzel aztán mindjárt kettős célt érünk el. Keresethez jutattjuk a visszavándoroltakat és visszatartjuk a kivándorlástól azokat, a kik a föld hiánya miatt akarnak kivándorolni.

Az üzlet mindenesetre jónak látszott. Thomas Lambrusque megállt egy fa mögött, mikor azt látta, hogy az ismeretlen szintén megállt és körültekintett.

— Ohó, mi az?

Meglepetve látta, hogy az ismeretlen fölemelte a kezét, egy faágra rakott egy madzagot, s aztán a madzagon hurkot csinált.

— No ez lehetetlen, gondolta magába Lambrusque. Ilyet még sohasem láttam.

Megcsipte a karját, hogy megtudja: nem álmodik-e? De csak tíz lépésnyire volt az ismeretlenől, akinek minden mozdulatát jól láthatta. Az öngyilkos fölmászott a fára, nyakára akasztotta a hurkot s aztán elrugaskodott a fától. Thomas egy pillanatig arra gondolt, hogy odaugrik, elvágja a madzagot, s aztán számol le azzal, aki ugyis a másvilágra vágyakozik. Thomas Lambrusqueban azonban csahamar fölébredt saját méltóságának az érzete, s óvakodott attól, hogy az érzelmei elragadják. Az ember e végre is nem rendőr, ugy-e? S különben is csak vízbefulok megmentéséért jár huszonöt frank jutalom. Lambrusque egyszerre hallatlan lelki nagyságot érzett magában, s kezeit keresztbe téve állott a fűben, mint Achilles a tenger partján, s neszelte a küzdelem zaját. Sőt a bicskáját is becsukta, mint valami hős, aki pallossát a hüvelybe dugja. Az ő pri-

mitív, minden decadenciától ment lelkében a lélektani problema, annyival is inkább nagygyá és hatalmassá fejlődött, mert ez a terrenum teljesen új volt előtte. Így gondolkozott magában.

— Ebben a perczben, mikor ez a művelt és jól öltözött ur fölakasztotta magát, én nem értem, hogy miért kellene nekem az ő madzagját elvágnom? Ő csak tudja, hogy mit csinál, nemde? Talán dühös volna a beleavatkozás miatt s talán még ket frankot sem adna azért, hogy megmenttettem. Egyszer láttam, mikor Joinvilleben kihuztak egy embert a vízből; az a fickó az összes rendőroket összerugdosta, mikor már kün volt a szárazon s alapjában véve igaza is volt. Igazán gyalázatos dolog, ha ha az ember másnak a dolgaiba beleavatkozik. De hát ez már így van, ilyen az én szerencsém; ilyesmi is csak én velem történhetik. S még hozzá ez az eset egészen elterelt az utamból s ilyesmit kell végig nézmem! Csak azt szeretném tudni, hogy mit csinált volna az az ember, ha őt perczel ezelőtt rárohantam volna; talán úgy védekezett volna, mint az ördög és kiabált volna, hogy takarodjan onnan; — mert az embereknek igazán nincsen semmi logikájuk. De van isteni igazságosság: — én megkíméltem volna őt attól, hogy fölakassza magát, — ő pedig megkímél engem attól, hogy bajlódjam vele. Mindent

egybevetve: nem nyertem én ezzel semmit s ez alatt a kifosztható borgeuis-k közül még azok is, akik az utolsó vonattal jöttek meg, már mind hazaértek.

Ez elmélkedés után Thomas Lambrusque odament az akasztott emberhez, aki már nem is moccant. Thomas kikutatta zsebeit s egy tárczát és egy erszényt talált nála. A lábainál fehérlett valami; Lambrusque felvette, — egy levél volt, a boricéjáján ezzel a címmel: — »A rendőrbiztos urnak.« Thomas megint letette a levelet s a bajusza végét rácsálva elkezdett gondolkodni. Az éhség, a nagy meglepetés és a langy-meleg éjszaka nagy és kegyes világnézetet ébreszen benne.

— De milyen ostobának látszom én emellett az akasztott ember mellett! — gondolta magában s néhány lépéssel odább ment. . . . Igazán ostoba beszéd ez. . . . Csak nem vehettem el a pénztét ennek a jó embernek, ha nem dolgoztam meg érte. Vagy vannak az embernek elvei, vagy nincsenek. Hiszen ő végezte el az én munkámat, — nem volna tisztességes dolog, ha mégis elvenném a pénztét. Ha dolgoztam volna, akkor igen? de én csak keresztbe tettem a karomat. Az akasztott ember nem hoz szerencsét; ebül szerzett jószág ebül vész el. Ez nem rendes, ez bourgeois cselekedet volna.

Azonban ebben a pillanatban az éh-

A polgárokat pedig őszinte jóakarattal arra figyelmeztetjük, hogy kivándorlástól őrizkedjenek, mert ma már Amerikában — mint a visszavándorlók nagy száma mutatja, de ők maguk előszóval is igazolhatják — munkát ott alig lehet kapni, s mit lehet azt is alacsony munkabérért. A ki dolgozni tud és akar és semmiféle munkától vissza nem riad, itthon is megélhet. Sőt szorgalommal, kitartással gazgalkodással — aminek az eredménye soha el nem maradhat — jobban megélhet, mint kinn, mert nem lesz kitéve annak, hogy a nyelv ismeretének teljes hiányában, lelketlen ügynökök kezébe kerüljön, kik a saját céljaikra használják ki, neki magának pedig a nélkülözés és a szenvedés fog osztályrészéül jutni.

H I R E K.

Társadalmi osztályok.

Az 1848-iki törvények a demokrácia jegyében születtek, az eddigi arisztokratikus intézményeknek gyökeres megváltoztatásával, s vajjon az elmúlt több mint félszázad alatt uralkodóvá lettek-e a demokratikus elvek, s mélyebb gyökeret vertek-e? A válasz, sajnos, csak tagadó lehet. Még mindig erősek a falak, melyek a magyar társadalom rétegeit külön választják a munkás, az iparos, a kereskedő, a latainer, a gentry, a mágnás mind megannyi külön társadalmi osztályt képez, melyeket csak laza kapocs köt össze egymással. Beszélünk ma is eleget demokráciáról, de szívünkben ma is csak arisztokraták vagyunk, ha bár a »noblesse oblige« jelszót ugyan ritkán követjük. Ha e vizsás, veszedelmes állapotnak okait kutatjuk, saját magunkban kell azt keresnünk. Minden országban hol egyseges állapotok vannak, kell hogy a közeposztály legyen a vezető. Nálunk e szerep, mondjuk e közeleztetés kisiklott kezéből s a vezetést majdnem észrevétlenül a két szélsőség, a mágnások és a szociálisták, igaztában a vezetőknél feltolakodott szociálista vezeték vették át, hogy ennek mi az eredménye, napról-napra tapasztaljuk. Valóban gyorsan közeledünk a tizenkettedik órához, a mikor az orvoslás már elkészt, a még rendelkezésre álló csekély időt egész eréllyel kell a középosztálynak felhasználni természetes pozíciójának visszafoglalására, meg kell szeretnie a népet, be-

ség összeszorította Thomas gyomrát: a szegény ember igazán nemese küzdött egy ideig a lelkiismerete mellett. Azonban vegyük tekintetbe a hely abszolút elhagyatott voltát s hogy mi sem akadályozhatta meg őt abban, hogy az akasztott ember zsebeit kikutassa. Lassan odament hozzá s bölesen így okoskodott:

— Hiszen egyáltalában semmi kára nem lesz ennek az embernek abból, ha elveszek tőle egy ötfrankost. Nem dolgoztam meg érte, az igaz, de megvolt bennem a jó szándék, hogy megdolgozom érte. S ő a hibás abban, hogy én ezt a jó alkalmat elszalasztottam. S utalatos módon fölforgatta a gyomromat is az öngyilkosságával. Igazán nem élvezet ilyesmit vegignézni, ha az embernek üres a gyomra. Tehát hittemre mondom, hogy őt frankost megérdemlek. Vagy mondjuk, hogy tíz frankot. S ezért viszont amint reggeledik, bemegyek Saint-Mandéba a rendőrbiztoshoz s jelentést teszek neki, hogy a családot azonnal értesítsék.

Thomas Lambrusque gyöngéden kivett tíz frankot a halott zsebéből s emelt fővel ment tovább az erdőben, miután ily módon megoldotta az első lelkiismereti kérdést, amely lelkének naiv egyensúlyát majdnem megzavarta.

Camille Mauclair.

hatóan kell foglalkozni a nép életével, valódi szükségeivel, enélkül akárminő értelmi magaslaton álljon is, akárminő jó akarata legyen, ezt nem értékesítheti, s üres ezéltévesztett lesz minden törekvés, a haza, a nép javának előmozdítására. Ne elégedjünk meg azzal, hogy emlegetjük a 48-as demokráciát, szívünkben, érzéseinkben, szokásainkban, igyekezetünkben legyünk 48-asok s demokraták, s ezzel helyre fogjuk állítani hazánk régi dicsőségét, s megdönthetetlen alapon fogjuk fektetni népeink boldogulását.

— *Október elsejével bekö etkezett új évnegyed alkalmából kérjük azokat a t. előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek.*

— **Kossuth-ünnep.** Orosháza majd Hódmezővásárhely Kossuth-ünnepé után Szatmár ünnepelte a hallhatatlan nagy hazafi emlékét, leleplezván rendkívüli városi közgyűlésén Kossuth arcképét. Vasárnap, október 2-án pedig Hajdunánáson nagy ünnepiességgel fogják leleplezni a szobrát.

— **Városi közgyűlés.** Kaposvár rdt. város képviselőtestületének f. évi október 6-án rendes közgyűlése lesz. A közgyűlés tárgysorozata 17 pontból áll a meghívó szerint, melyek közé több fontos tárgy van felvéve. De a közgyűlés napjáig a tárgysorozat még szaporodhatik is, mert addig még érkezhettek be ügyek.

— **Az 1905. évi megyei virilisták.** Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága legtöbb adót fizető tagjainak névsora már összeállt a vármegyei kiadóhivatalában közszemlére kitéve van, azon czélból, hogy ott bárki megtekinthesse s netáni felelősséget az ellen, a kitétel napjától számított 15 nap alatt, a vármegyei bíráló választmányhoz beadhassa.

— **Tűz a városban.** A »Vöröskereszt« kocsmaiban kedden este, a házi szolga égő gyertyával lement a pinczébe s ott vigyázatlanságból egy edény spirítuszt meggyújtott. A magasra felesapott lángok a házi szolgan több súlyos égési sebet ejtettek, egyéb szerencsétlenség azonban nem történt, mert a jókor érkezett tűzoltók hamarosan eloltották a tüzet.

— **Házasság.** Szentandrási Szénvald Mórész Tolnavármegye főszolgabírája és alapi Salamon Elvira bárónő fia Oszkár Selez Juczikával, dr. Selez József szekszárdi kir. törvényszéki elnök és Hutta Szeréna leányával Szekszárdon, 1904. évi október hó 3-án délelőtt tartja esküvőjét. Selez József a közelmúltban a kaposvári kir. törvényszék kiváló bírása s az itteni társas életnek kedvelt tagja volt. Selezéknek ma is számos barátja és sok ismerőse van Kaposvárott, kik az örömszüloknék e házassághoz, az ifjú párban sok örömet, a bájos Juczikának és boldog velegényének pedig állandó zavartalan boldogságot kívánnak!

— **Kohn Miksa kaposvári előkelő kereskedő leányát Terkát, eljegyezte Fischer Lipót tethi m. kir. járási állatorvos.**

— **Értesítés.** Király öfelsége névnapján október 1-én délelőtt 9 órakor a kaposvári ev. reform. egyház templomában isteni tisztelet tartatik.

— **Szekszárd rendezett tanácsu város.** Nevezetes ülése volt szept. 29-én Szekszárd nagyközség képviselő-testületének: mert ebben az ülésben tárgyalták a rendezett tanácsu várossá való átalakulás ügyében beérkezett kérvényt.

— **Lelkészválasztás.** A somogy-viszlói ev. ref. gyülekezet f. hó 23-án Mezei Pál kutasi ev. ref. lelkészt egyhangulag megválasztotta lelkészévé.

— **Az új bor áldozatai.** Nagy szerencsétlenség történt csütörtök délelben M. Egres községben. A pinczében kifejtett gázok négy emberéletét oltották ki. Kis Kozári János és Csima István borért mentek le, de hiába várták őket, leküldték utánuk Csima feleségét is, — de midőn sok vártatra ez sem jött, utánuk ment Polgár István is, ki azonban már gyanította a valót, hogy a borgöz megölte a pinczében levőket, menteni akart, ha ugyan még nem lett volna késő. De nemcsak hogy késő volt, hanem ő maga is áldozatul esett. Jó lenne ha a községek egyzöi figyelmeztetnék a népet, az erjedő must által beállható veszélyre, hogy hasonló szerencsétlenségnek elejét vehessék.

— **Uj gyógyszerár a megyében.** A m. kir. belügyminiszter f. hó 7-én 81831/904 sz. alatti határozatával Gáts Lajos okleveles gyógyszerésznek Mozsóg községben új gyógyszerár felállítására jogot engedélyezett.

— **Tankestély.** A magyarországi famunkások szövetségének kaposvári csoportja saját könyvtára javára 1904. évi október hó 2-án (vasárnap), az »Ipar« vendéglő helyiségeiben szavalt, színi előadás, tombolajáték és világpostával egybekötött zártkörű táncvizsgalmat rendez. Kezdeté este 8 órakor, vége reggel 5 órakor.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Birz Jánosné helybeli kőműves neje, szept. 29-én öngyilkossági szándékból a kezein egy nagy konyhakéssel, ereit fölverdálta. A házbeliek idejekorán észrevették, orvost hívtak, az öngyilkos jelöltet megmentették az életnek, melytől gyógyíthatatlan betegsége miatt akart megválni.

— **A korai tél áldozata.** Szepességben a mult napokban kemény hidegre változott az idő és a Tátra csucsait s néhol az alacsonyabb hegyoldalakat is vastag hóréteg borítja. A korán beköszöntött téli időnek emberáldozata is van. Szeptember 21-én hajnalban a durándi határban holtan találták Madeja Jakab házaló üvegest, aki az e öző estén Leibezről Durándra akart menni, de a sötétben eltévedt és megfagyott.

A kaposvári vízvezeték ügye.

Nagyot gondoltak Kaposvár tudós orvosai s kimondták az ítéletet »minden betegségnek a gonosz romlott kutviz az okozója.« Megriadt erre sok jólelkű ember s széles körökben jelszóvá vált, vizet kell keresni, mely fertőtlen szűz viz legyen ha ezután drága pénzen kell is megfizetni legalább tudja minden ember, hogy nem issza a betegségek csiráját.

Megindult a kutatás, végre a toponá i berek szélén a tudósok által jónak bizonyult vizre akadtak. Heureka! meg van mentve Kaposvár lakosainak egészsége, ezután már orvos is alig kell, s a képviselőtestület nagy lelkesedéssel határozta el a vízvezeték létesítést, ha volt is, néhány maradi ember, aki fejét csóvalta az-gondolván miért legyen az egészségre ket

vésbé árthatalmas a toponári berek pénzén vett, mint a kaposvári új foglalású területeken ásott kutak ingyen vize?

Elkészültek a tervek, pályázatot hirdettek a vezeték megépítésére külön, a kutak furásokra is külön, a pályázók jelentkeztek is, egyrésztük szorosan tartva magukat a feltételekhez — a minthogy illik is — más részük a sas szárnyainak védelme alatt, a miniszterium mindenben karul, közegeivel külön tárgyalásokat folytatva külön feltételeket alapítva meg. Ez alatt mulott az idő s minduntalan felmerültek a vész hírek a talált víz csekély voltáról, sőt arról is, hogy az talán még sem oly egészséges mint a hogy a tudósok híreszteltek; talán ez volt az oka, talán egyéb is, elég az hozzá, hogy a midőn az építési ajánlatok felett kellett dönteni a képviselő testületben azon nézett jutott többségre, hogy egyelőre meg kell építeni a kutakat s azokból elég-séges vizet lehet meríteni, csak akkor kell vezeték építéshez fogni mert ez rengeteg költséget igényel.

A képviselő testület ezen határozata, melyben egyúttal a kutak furásával Zsigmondy ismert nevű vállalkozót bízták meg jogerejüvé vált, a munkát meg kellett volna még a múlt évben kezdeni, csak hogy ez nem volt lehetséges mert a polgármester tanácsa vagy ki? nem látták a fákat az erdőtől, elfelejtették a vízjogi törvény rendelte eljárást és elfelejtették a kisajátítási eljárás kérelmezését.

No de hát pót ólag megtörtént ez is, a vízjogi eljárás ez évi február— március hóban, a kisajátítási eljárás a múlt nyáron befejeztetett, sőt immár a kár alantási eljárás is folyamatban van, és az építés tényleges foganatosítására is megadatott a miniszteri engedély.

Mindenek daczára azonban Zsigmondy ur nem fur, sőt még erre — mint halljuk — az előkészületeket sem tette meg.

Miért? azért, mert a több önkénykedési hajlammal mint belátással megáldott polgármester minden ok nélkül újra felvetette a kérdést, s így valószínűleg csak azért, nehogy úgy történjék a mit a képviselőtestület határoz — lévén különös kedvtelése, hogy azon határozatokat, melyek magas tetszésével nem találkoznak, soha végre ne hajtsa — a polgármester azonban rosszul számított, a képviselőtestület megmaradt előbb elfoglalt álláspontján s a vezeték megépítésére a pályázatot azon időre rendelte kihirdetni, a midőn a kutak megkészültek s megnyugtatást lehet szerezni a a nyerhető víz mennyisége iránt.

Természetes, hogy ezen határozatot megapellálták bizonyára a polgármestertől nem messze álló urak, a vármegye azonban belátván a képviselőtestület határozatának helyességét, a fellebbezést elutasította s a város képviselőtestületének határozatát megerősítette.

A polgármestert a kettős határozat sem győzte meg álláspontjának helytelenségéről, hívei appelláltak a miniszteriumhoz; meglehet, hogy az ottani vizibölcsék akként határoznak, hogy csak vezeték legyen ha víz nem lesz is, meglehet, hogy ott helyben hagyják a képviselőtestület előrelátó okos határozatát, ez arra nézve miért nem épünek a kutak irányadó nem lehet, mert az erre vonatkozó határozat jogerejü kívül, belül egy év óta, hanem hát ez így van jól Kaposvárott, elmulasztottuk az idej nyarat, mely kipróbálta volna a víz bőséget; meglehet, hogy ezen mulasztásból oly kár származik, melyet még az unokák is érezni fognak.

Amde azért a polgármester ur ezután is csak azt fogja tenni ami neki tetszik, s az egyesült hadak ezután is csak úgy fognak neki tapsolni mint eddig, míg lesz közönség mely meg tudja ezen állapotokat s segít a bajon. Csak késő ne legyen.

KÜLFÖLD.

— **Interparlamentáris konferencia és a világbéke.** Azt beszéljük, hogy Gielliti olasz külügyminiszter és Bülow német kancellár, Hamburgban történt találkozására alkal-mával is szóba került volna a békekötés eszméje. Nyíltan foglalkozik a világbéke megteremtésének gondolatával a saint-louisi interparlamentáris konferencia, melynek tárgyalásain a magyar küldöttek, élükön Apóny Albert gróffal, is élénk részt vettek. De a béke eszméjét felkarolta Roosevelt amerikai köztársasági elnök is, ki állítólag érdeklődően minden tőle telhetőt meg akar tenni.

— **Keletázsiai háború.** Míg kelet-ázsiaiában ádáz gyűlölettel folytatják a háborút, a béke barátai azzal a remény-nyel kecsgetetik magukat, hogy a vérontásnak véget sikerült vetni megegyezés útján. Egyelőre azonban ez még csak hiu remény. Az oroszok nyakra-főre mozgósítanak, hogy Grippenberg tábornok vezénylete alatt egy második hadsereget küldjenek a harcztérre, a japánok pedig az egész harcsvonalon készülnek a támadásra, Port-Arthur pedig éjjel nappal hevesen bombázzák, elpusztították vízvezetékét és ismét elfoglalták több erődítését, úgy hogy most már alig lehet kétség, hogy a vár bevétele már csak napok kérdése.

— **Amerikai elnök-választás.** Közele-dik az elnök-választás Amerikában és Roosevelttel hatalmas jelölt áll szemben Parker, a ki azt hirdeti, hogy az aranyvaluta híve, tarifareformot és trust-törvényt, nemkülönben azt is kívánja, hogy Amerika barátságos viszonyban maradjon minden állammal. A választás igen hevesnek ígérkezik s az egész művelt világ érdeklődését vonja magára.

Közgazdaság.

— **Az olasz szerződés.** Az Olaszországgal megkezdett tárgyalásokat befejezték. A szerződés tartalmáról a felhivatalos a következőket jelenti:

Az új ideiglenes egyezmény 1904. évi okt. 15-étől 1905. évi december hó 31-ig terjedő hatállyal kötött. A bor kezelésére nézve az a megállapodás jött létre, hogy az osztrák-magyar monarchia közös vámterületére métermérsánsként aranyértékű 6 frt 50 kr. (15 korona 48 fillér) szerződéses vámmal kizárólag a szárazföldi határon át vasuton hordókban 1904. év végéig az idej szüretből származó, oly természetes fehér borok hozhatók be, amelyek alkoholtartalmuk nagyobb 11° 2° tőrfogat százalekot s anélkül e mellett literenként legalább 21 g. (székmenős vonatanyaggal) bírnak, egészben legfeljebb 450,000 mm. erejéig.

Ezen borok csak a budapesti és bécsi fővámhivatalokon át hozhatók be s kizárólag hatósági ellenőrzés mellett végrehajtható házasságra használatosak. Az egyezmény szeriut ez az engedély csak a jelzett időszakra adott és magán az ideiglenes megállapodásban kimondatott, hogy sem az ideiglenes megállapodás tartama alatt, 1904-től kezdve, sem a végleges szerződésben az olasz bor vámjára és behozatalára semmilyen kedvezmény adatni nem fog, hanem az a közös vámterületre való behozatalnál az általános vámrendszer elvei szerinti elbánás alá esik.

Megállapodás jött létre néhány, más államokkal való szerződési viszonyról összefüggő tétel kivételével a végleges szerződés feltételei iránt is, anélkül azonban, hogy ez, véglegesen megkötött volna.

Eddig a felhivatalos jelentés, mely bölcsezen hallgat azon arról, melyet ez sehogysem kielégítő eredményért fizetünk kell, egyelőre csak a lovak kivétele után fizetendő vámt említjük, mely érzékenyen fogja érinteni a lótenyésztőket, a déli gyümölcsnek és a zöldség

fajtáknak vám mentessen megengedett behozatala pedig az itthoni gyümölcs tenyésztés és konyha kertészetre nehezedik s ennek gyarapodását gátolja meg. Mi nem vártunk és várunk a miniszteri székben ülő uraktól míg Tisza Istvánnal egy huron pöndülnek semmit nem is lepelt meg tehát bennünket ez ismét a mi veszedelmünkre kötött szerződés s míg az sem fog megépüni ha az országgyűlés e szerződést törvénybe iktatja a leszerelő urak nagyobb dícsőségére, nem hiába tartja a szegény ember, hogy a diákszóból mindig veszedelem származik. Hej az a paktum meg azok a paktumos urak sok veszedelmet hoztak már a szegény agyonsanyargató népre!

— **A Közégségi ménék.** Az országos lótenyésztés állapotára kedvező jelnek vehetjük, hogy az uralkodó takarmányhiány ellenére, a községek ez évben nagyobb számban folyamodnak a földmívelésügyi miniszterhez községségi ménék engedélyezéséért. Ilyen ménék 5—800 korona árban engedtetnek át a községségnek 3 évi részletfizetés mellett. Azonban ily ménék vételáruk letörlesztéséig az állami községek felügyelete alatt maradnak. Mezőhegyesen mintegy száz darab községségi mén áll az egyes községek rendelkezésére. A kiosztás november elején veszi kezdetét.

— **Az Országos gyümölcskiállítás elhalasztása.** Október hó másodikára volt ki-tűzve az országos gyümölcskiállítás megnyitása, azonban közbejött akadályok miatt a kiállítás rendező bizottság a kiállítás megnyitását október kilencedikére halasztotta. A bejelentett tárgyak ennél fogva nem szeptember 30-ig, hanem október 6-ig küldendők be. Bejelentéseket az elnapolás folytán még mindig elfogadnak.

SZERKESZTŐSÉGI ÜZENETEK.

— **P. I. Igai.** Megkaptuk. Köszönjük. A legközelebbi számok egyikében jön.

— **B. I. Bpösti.** Nagysádnak tőkeletes igaza van. Csak hogy Szalay Fruzinkától nem oly könnyű ám azokat a bizonyos gyönyörű tárcákat kapni. Mert, tetszik tudni, a milyen szépen ír ő (ezt csak úgy sugjuk meg, hogy mások meg ne hallják) épen oly lustaska. Különben ígérget bírnak, hogy legközelebb lesz.

Felelős szerkesztő: **Dr. Rózsa Ernő.**

Laptulajdonosok és kiadók:

Szalay Károly és Dr. Rózsa Ernő.

FIGYELEM! Igen olcsón fogadok el otthon végezhető

irodai munkálatokat.

Megkereséseket »Esti foglalkozás« ezimen a kiadóhivatalba kérek.

Ügynökök

kerestetnek, kik az ujoman kibocsátott

Erzsébet királyné

SORSJEGYEK

törvényesen kiállított részletveinek eladásával foglalkozni akarnak.

Legmagasabb jutalék, jutalomdíj és havifizetés.

Anyag miatt forduljanak

Dirnfeld Testvérek bank-házához
BUDAPEST, V., Fürdő-utca 4. szám,

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 103. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kaposvári kir. járásbírótság 1904. évi VI. 303. számú végzése következtében Dr. Rózsa Ernő ügyvéd által képviselt Pekarek és Lederer javára **H. M. Grünwald** ellen 178 kor. 06 fill. s jár. erejéig 1904. évi szeptember hó 7-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 1735 kor. becsült következő ingóságok u. m. kféle butorok, borok és egyéb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a fenti kir. járásbírótság 1904. évi VI. 303/2 számú végzése folytán 178 kor. 06 fill. tőkekövetelés, ennek 1904. évi április hó 9. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 41 kor. 73 fillérben bíróság már megállapított valamint a még felmerülő költségek erejéig Kaposvárott végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközlésére.

1904. év október hó 21-ik napjának délelőti 9 órája

határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amenyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 1902. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kaposvárott 1904. évi szept. hó 24. napján.

Rác.
kir. bir. végrehajtó.

Ki akar házasodni?

Van szerencsém értesíteni a helybeli és vidéki hölgyeket és urakat minden vallás és nemzetiségi különbség nélkül, hogy korra, állásra, vagy vagyonára megfelelő **házassági** ajánlatot kaphatnak a legnagyobb titoktartás mellett. -- Vidékre egy 10 filléres bélyeg beküldésével azonnal válaszolok.

Kiváló tisztelettel

Kövesi Béla,
1-15 Szeged, Mérei-utca 18. szám

* Egy teljesen új *
több mint 3 három méter magas és másfél méter széles

KIRAKAT FOGLALAT

(AUSLAG)

= a hozzá való tükör-üveggel =

 olcsón eladó.

* Értesítést ad a kiadóhivatal. *

“FOGADÓ”

ORSZÁGOS
VENDEGLŐSÖK SZAKLAPJA

ORSZÁGOS
PINCZÉREK SZAKLAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal **Budapest, Kerepesi-ut 13.**

== Egyedüli legelterjedtebb heti ==
és hirdetésekre legalkalmasabb szaklap.

Zongoratanítványokat

elfogad a budapesti Nemzeti Konzervatórium oklevelét elnyert zongoratanítónő. **Határozottan tehetséges s kiválóan szorgalmas tanítványok a Konzervatórium magánvizsgálataira előkészítetnek.**

Czime megtudható: **Pollák József** ur üzletében, **Korona-utca.**

ALKALMI VÉTEL!

5 darab új **TEJFÖLÖZŐ GÉP**
(németországi gyártmány)

1 darab nagy **GRAMOFON** kótával
1 darab **LANKASTER VADÁSZ FEGYVER**

== féláron eladó. ==

Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Ó V Á S

== A magyar gazdaközönség szives figyelmébe! ==

Sok budapesti ügynök az utóbbi időben oly hirdetéséket tesz közzé a lapokban, amelyben a lehetetlenségig olcsó törlesztéses kölcsönt ígérnek.

Ezen ügynökök ígéretüket sohasem válthatják valóra, mert a hirdetett feltételek merőben ellenkeznek a bankok és takarékpénztárak szabályaival és kamat tételeivel; sőt törvényeinkkel is. Céljuk, hangzatos hirdetésükkel az ügyfelet lépre vinni és huzavona által kényszer helyzetbe hozni, hogy időközben megszerzett, a hirdetettől sokkal drágább kölcsönt kénytelen legyen génybe venni.

En nem ígérek semmit!

Hanem aki beküldi hozzám a birtokára vonatkozó telekkönyvi kivonatot és kataszteri birtokívet, annak:

1. Megszerzem a kölcsönt 15-75 évi időtartamra a legelőnyösebb módon, minden előzetes költség nélkül 15 nap alatt.
2. Engedélyezés után közlöm a feltételeket és tetszése szerint elfogadhatja, vagy visszautasíthatja azokat anélkül, hogy bármiféle kárpótlást igényelnék fáradozásomért.
3. A kölcsön készpénzben lesz kifizetve és előzetes 1/2 évi felmondással bármikor visszafizethető, de az intézet nem mondhatja tel.
4. Kamattal a tőke is törlesztve van.
5. A megállapított csekély járulék csak a kölcsön folyósításánál fizetendő.

Teljes tisztelettel
SOLTI LAJOS
(volt banktisztviselő)
BANKÜGYNÖKSÉGE
Budapest, VIII, Bezerédi-utca II. sz.
(a Népszínház mellett.)

Törlesztéses kölcsönök már 500 koronától kezdve kaphatók, — Vidéki képviselők keresetnek.

Alapítva 1896-ban. — Az eddig megszerzett kölcsönök összege több millió korona.

